

MAGAZONE

تحليل صنعت بانکداری

| مگزون ۵۵- هفته نامه تحلیلی گروه مالی فارابی |

گروه مالی فارابی

فهرست مطالب

معرفی صنعت

۱۰ وضعیت دارایی بانک‌های بورسی

وضعیت درآمد شرکت‌های صنعت

۱۳ تسهیلات اعطایی بانک‌های بورسی

۱۵ وضعیت سپرده‌ها در بانک‌های بورسی

۱۸ خالص درآمد بهره‌ای بانک‌های بورسی

۲۰ حاشیه سود خالص بهره‌ای (NIM)

۲۱ بررسی وضعیت درآمد کارمزد شرکت‌ها

۲۲ نسبت بازده دارایی‌ها

وضعیت بنیادی

۲۸ نسبت P/E صنعت

۳۱ مقایسه نسبت P/B شرکت‌ها

۳۳ حاشیه سود خالص و عملیاتی

۳۷ وضعیت سود (زیان) انباشته در صنعت

۳۸ نسبت سود انباشته به سرمایه (REC)

۴۰ نسبت کارایی در صنعت بانکداری

۴۴ نسبت نقد به سپرده‌ها (CDR)

۴۵ نسبت تسهیلات به سپرده‌ها (LDR)

اخبار اثرگذار و چشم انداز صنعت

۴۸ دلایل ناترازی بانک‌های ایران

۴۹ وضعیت مطالبات برخی از بانک‌ها از بخش دولتی

۵۱ چشم انداز صنعت بانکداری در ایران

تحلیل صنعت بانکداری

صنعت بانکداری یکی از مهم‌ترین ارکان رشد و توسعه اقتصادی در هر کشوری محسوب می‌شود. توسعه و اصلاح نظام بانکی و صنعت بانکداری پیش‌نیاز توسعه و تقویت سایر بازارهای مالی، از جمله بازار سرمایه است؛ بنابراین بانک‌ها نقش مهمی در توسعه اقتصادی کشورها دارند و از سوی دیگر، عدم مدیریت صحیح منابع آن‌ها می‌تواند اقتصاد و جامعه را درگیر تورم، اختلاف طبقاتی و فقر کند. بر همین اساس، حساسیت روی صنعت بانکداری و عملیات بانکداری به دلیل قدرت خلق پول و تاثیر مستقیم در ضریب فزاینده پولی به مراتب از سایر بخش‌های اقتصاد بیشتر است.

به‌طور کلی بانک‌ها را می‌توان به‌صورت زیر دسته‌بندی کرد:

- بانک‌های مرکزی
- بانک‌های تجاری
- بانک‌های تخصصی
- بانک‌های سرمایه‌گذاری (شرکت‌های تامین سرمایه)

سیر تحولات صنعت بانکداری

سابقه بانکداری در ایران به دوره قاجار و پیش از انقلاب مشروطه بازمی‌گردد، اما آغاز بانکداری مدرن با تأسیس بانک سپه و بانک ملی ایران در سال‌های ۱۳۰۴ و ۱۳۰۷ رقم خورد. نقطه عطف صنعت بانکداری ایران، تأسیس بانک «توسعه صنعت و معدن ایران» در سال ۱۳۳۸، یک سال پیش از تأسیس بانک مرکزی، بود. این بانک در تأمین مالی صنایع، رشد اقتصادی دهه‌های ۱۳۴۰ و ۱۳۵۰ و شکل‌گیری بخش خصوصی اقتصاد ایران، نقش کلیدی ایفا کرد. پیش از انقلاب اسلامی تعداد ۲۶ بانک و موسسه مالی و اعتباری فعالیت می‌کردند که به تدریج در بانک‌های زیرادغام شدند.

سیر تحولات صنعت بانکداری

بانک ملت	بانک تجارت	بانک صنعت و معدن	بانک مسکن
بانک تهران بانک داریوش بانک بین‌المللی ایران بانک عمران بانک فرهنگیان بانک بیمه ایران بانک پارس بانک تجارت خارجی بانک ایران و عرب بانک اعتبارات تعاونی و توزیع	بانک ایران و انگلیس بانک اعتبارات ایران بانک ایران و خاورمیانه بانک تجارتي ایران و هلند بانک بازرگانی ایران بانک ایران‌شهر بانک صنایع ایران بانک شهریار بانک ایرانیان بانک کار بانک ایران و ژاپن بانک ایران و روس	بانک اعتبارات صنعتی بانک توسعه صنعتی و معدنی ایران بانک توسعه و سرمایه‌گذاری ایران بانک سرمایه‌گذاری بانک‌های ایران	بانک رهنی بانک ساختمان بانک سرمایه‌گذاری‌های ساختمانی مجموعه شرکت‌های پس‌انداز وام مسکن

سابقه بانکداری خصوصی در ایران به سال ۱۳۲۸ و تاسیس «بانک بازرگانی ایران» توسط دکتر مصطفی تجدد بازمی‌گردد. اگرچه بخشی از سهامداران بانک‌های خصوصی پیش از انقلاب به دربار نزدیک بودند و فعالیت‌های غیرمولد مانند خرید و فروش املاک داشتند، اما در مجموع، به‌ویژه بانک‌های مشترک با کشورهای خارجی، نقش مؤثری در تأمین مالی پروژه‌های صنعتی و عمرانی و جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) ایفا کردند؛ عاملی که تاثیر مهمی بر رشد اقتصادی کشور داشت.

در سال ۱۳۵۸ تمامی بانک‌ها ملی و در قالب ۹ بانک (۶ تجاری و ۳ تخصصی) سامان‌دهی شدند. ملی‌شدن بانک‌ها به کاهش بهره‌وری بانک‌های دولتی انجامید و نخستین نشانه‌های ناترازی بانکی از اواسط دهه ۱۳۶۰ شکل گرفت؛ مشکلی که در سال‌های اخیر به اوج رسیده است. با تصویب قانون اجازه تأسیس بانک‌های خصوصی در سال ۱۳۷۷، **بانک اقتصاد نوین «ونوین»** در سال ۱۳۸۰ به عنوان نخستین بانک خصوصی پس از انقلاب آغاز به کار کرد. در حال حاضر، ۳۲ بانک فعال در کشور وجود دارد که ۱۷ مورد از آن‌ها خصوصی هستند.

وضعیت سهامداران بانک‌های ایران

مطابق سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، امکان انتشار سهام تمامی بانک‌ها به جز بانک‌های ملی ایران، سپه، صنعت و معدن، توسعه صادرات، کشاورزی، مسکن و توسعه تعاون در بورس وجود دارد.

سهامداران عمده	نماد
دولت	وبملت
سرمایه‌گذاری پارس آریان	وپاسار
شهرداری‌ها	وشهر
دولت - دارایکم	وتجارت

نماد	سهامداران عمده
ونوین	وبشهر
سامان	سرمایه‌گذاری سامان - هلدینگ سرآمد
وپارس	هلدینگ تدییر-خگستر
وبصادر	صندوق بازنشستگی - دولت ایران
وخور	سرمایه‌گذاری تامین آتیه مسکن - کیا آسا تجارت توس
وپست	وزارت اقتصاد

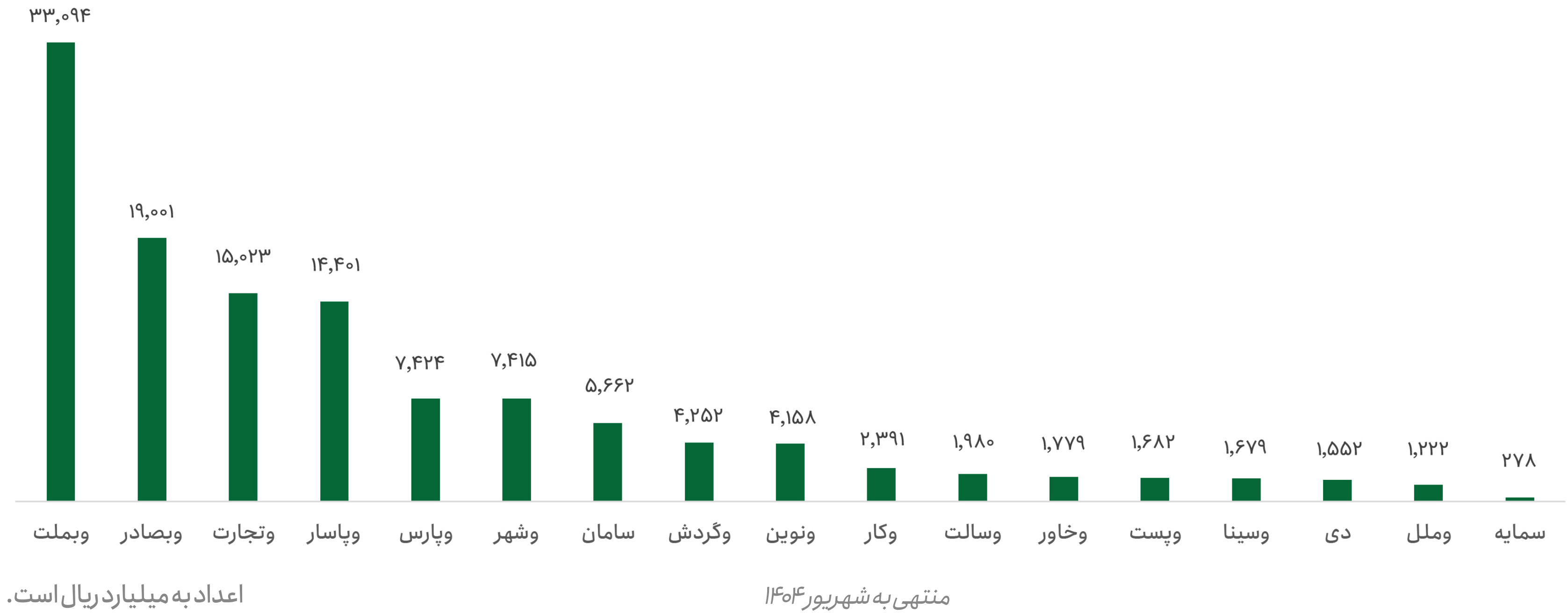

نماد	سهامداران عمده
وکار	وآفری - صبا - هلدینگ تدبیر
وسینا	صندوق توسعه ملی - بنیاد مستضعفان
دی	سرمایه گذاری پاک اندیشان - آتیه سازان
وگردش	سرمایه گذاری میراث فرهنگی
وسالت	غدير گستر کویر کرمان - نام آوران الماس شهر
وملل	گروه مالی ملل - گسترش سرمایه هوشمند
سمایه	لیزینگ و سرمایه گذاری فرهنگیان - ساختمانی معلم

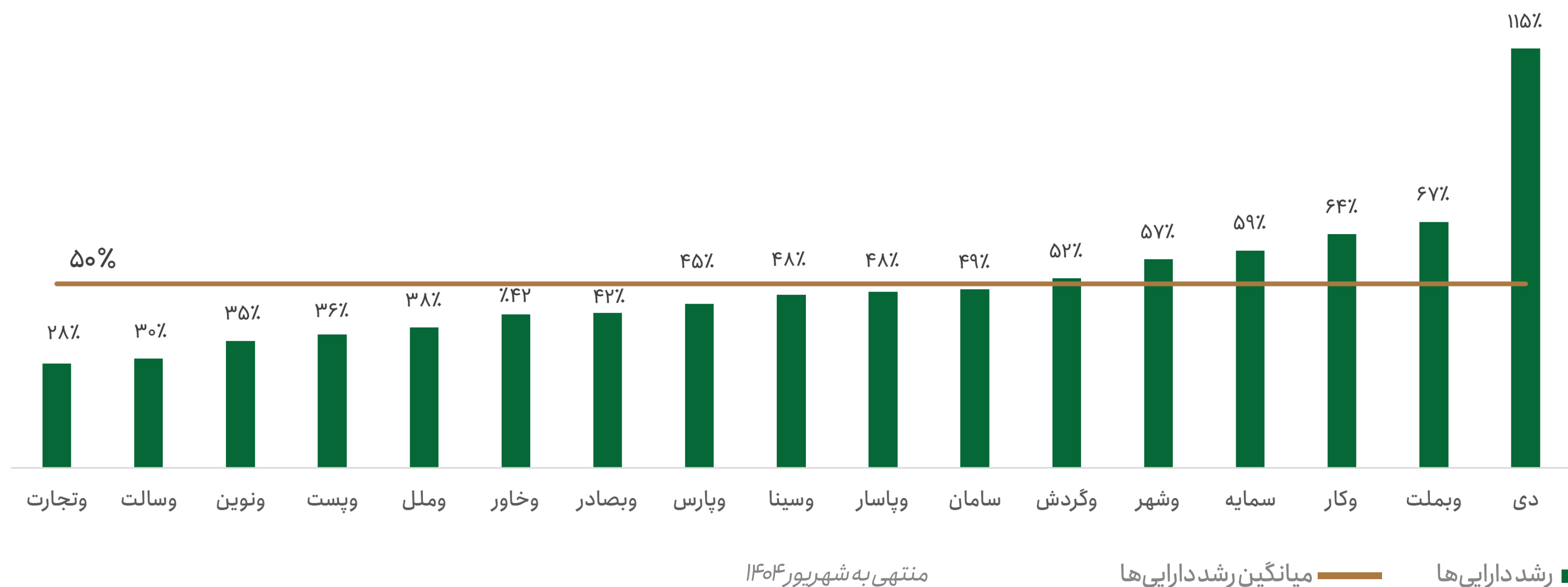
وضعیت دارایی بانک‌های بورسی

دارایی‌ها هسته اصلی ترازنامه بانک‌ها هستند و کیفیت آن‌ها تعیین‌کننده میزان سودآوری، ریسک و ثبات مالی بانک است. نمادهای **وبملت**، **وبصادر** و **وتجارت** بیشترین میزان دارایی‌ها را دارند.

نرخ رشد دارایی بانک‌های بورسی

نمادهای دی، وبملت و وکار بیشترین رشد دارایی را در یک سال گذشته ثبت کرده‌اند.

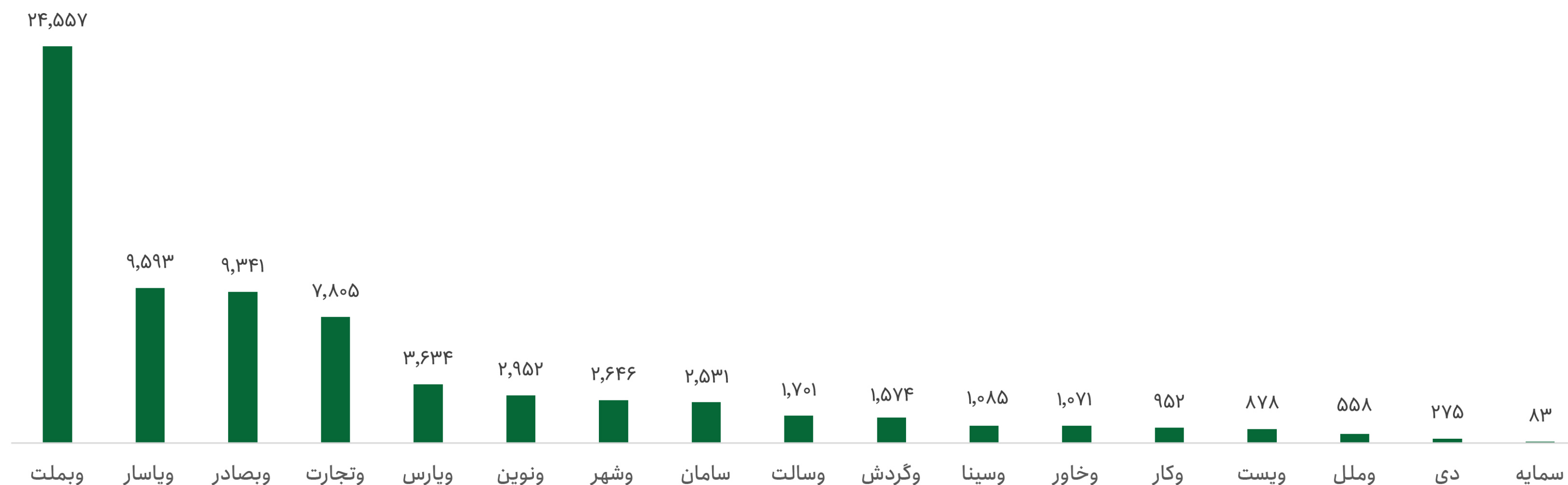

وضعیت درآمد شرکت‌های صنعت

تسهیلات اعطایی بانک‌های بورسی

تسهیلات اعطایی نقش بسیار مهمی در سودآوری بانک‌ها داشته و درآمد حاصل از بهره دارند. بیشترین میزان تسهیلات اعطایی متعلق به **وبملت، وپاسار و وبصادر** است.

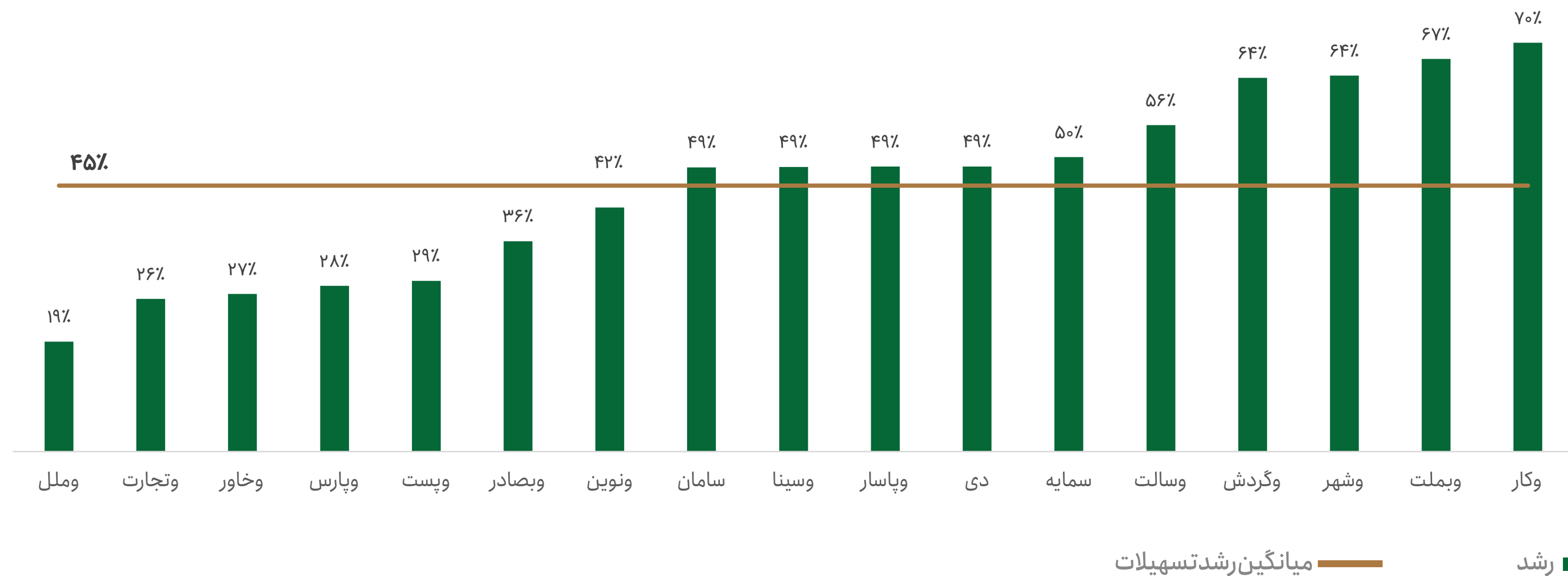

اعداد به میلیارد ریال است.

منتهی به شهریور ۱۴۰۴

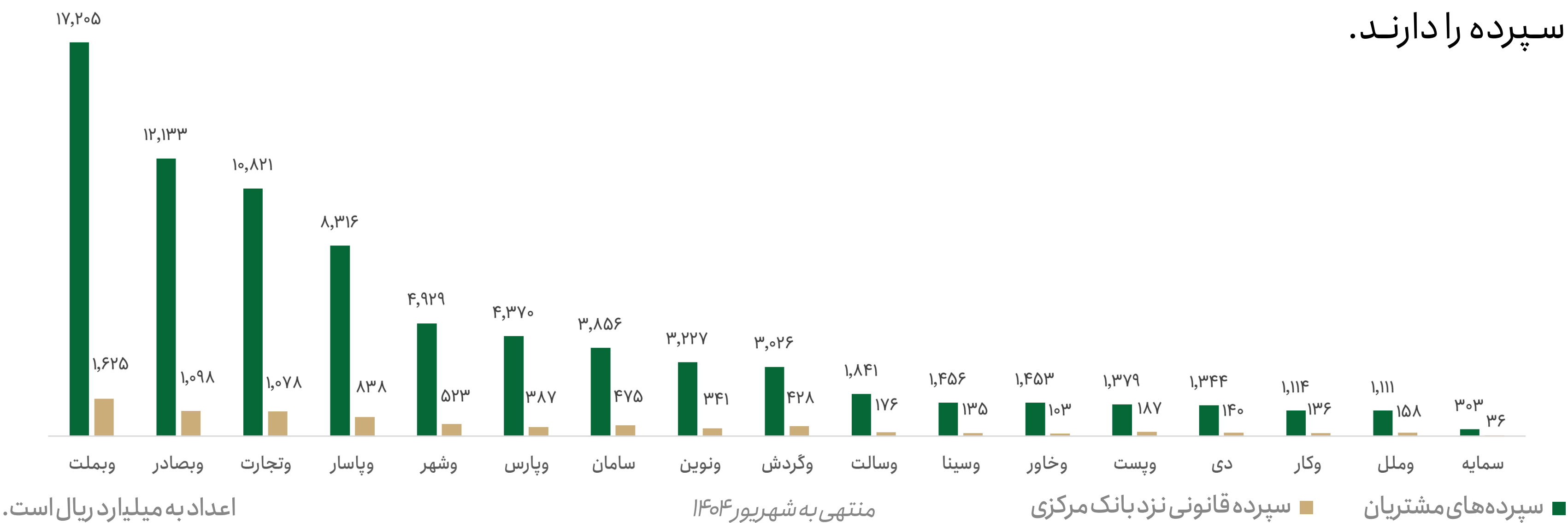
رشد میزان تسهیلات اعطایی بانک‌های بورسی

در یک سال اخیر به طور میانگین بانک‌های بورسی ۴۵ درصد رشد را در میزان ارائه تسهیلات داشته‌اند که نمادهای **وکار، وبملت و وشهر** بیشترین میزان رشد در تسهیلات را به ثبت رساندند.

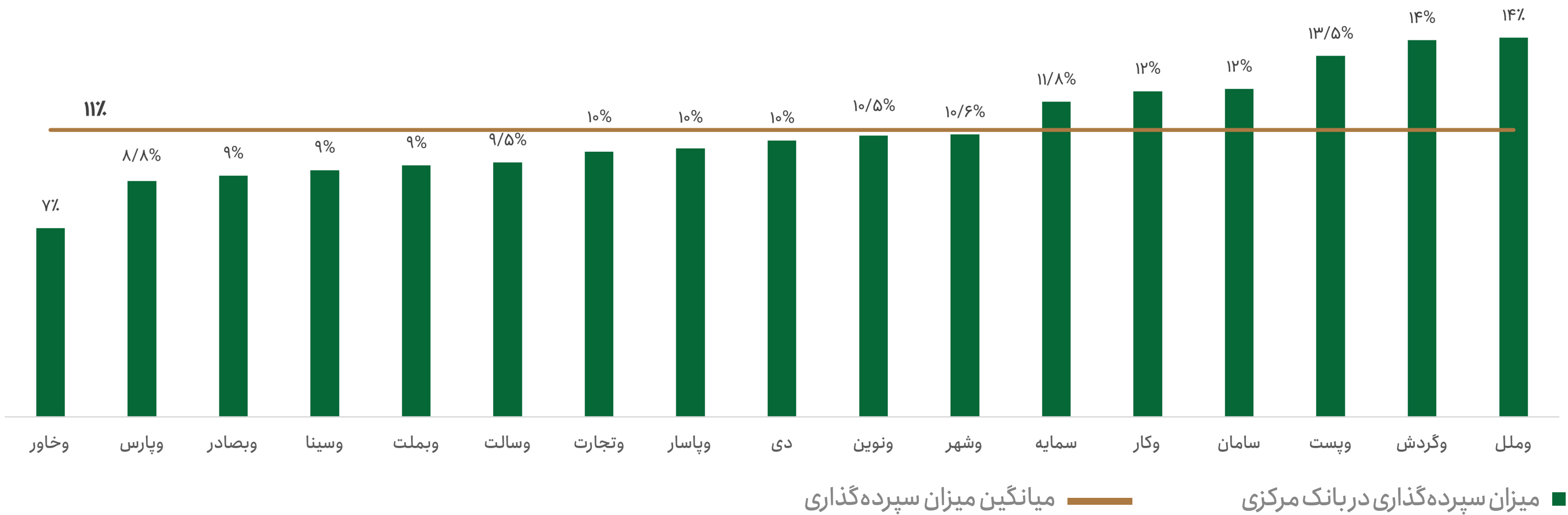
وضعیت سپرده‌ها در بانک‌های بورسی

سپرده‌های مشتریان مهم‌ترین منبع تأمین مالی بانک‌ها محسوب می‌شوند و ثبات آن‌ها نقش کلیدی در قدرت تسهیلات‌دهی و سودآوری بانک دارد. بخشی از این منابع به صورت سپرده قانونی نزد بانک مرکزی نگهداری می‌شود که ابزار سیاست پولی و کنترل نقدینگی است. نمادهای **وبملت**، **وبصادر** و **وتجارت** بیشترین میزان سپرده را دارند.

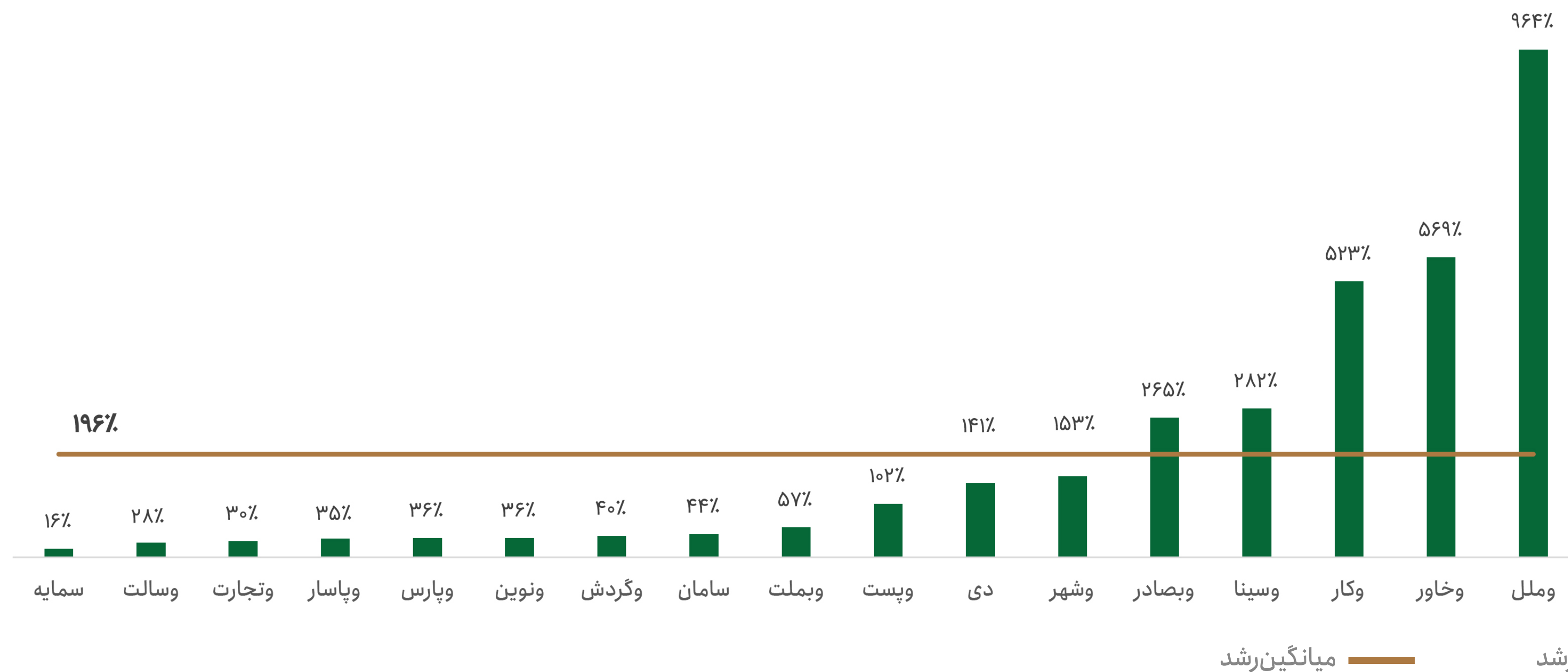
سپرده قانونی بانک‌ها نزد بانک مرکزی

نمادهای **وگردش**، **وملل** و **وپست** بیشترین نسبت سپرده قانونی به سپرده را نزد بانک مرکزی دارند. براساس قوانین بانک مرکزی، نسبت سپرده قانونی نزد این بانک بین ۱۰ تا ۳۰ درصد است که در سال‌های اخیر تقریباً ۱۰ درصد گزارش شده است.

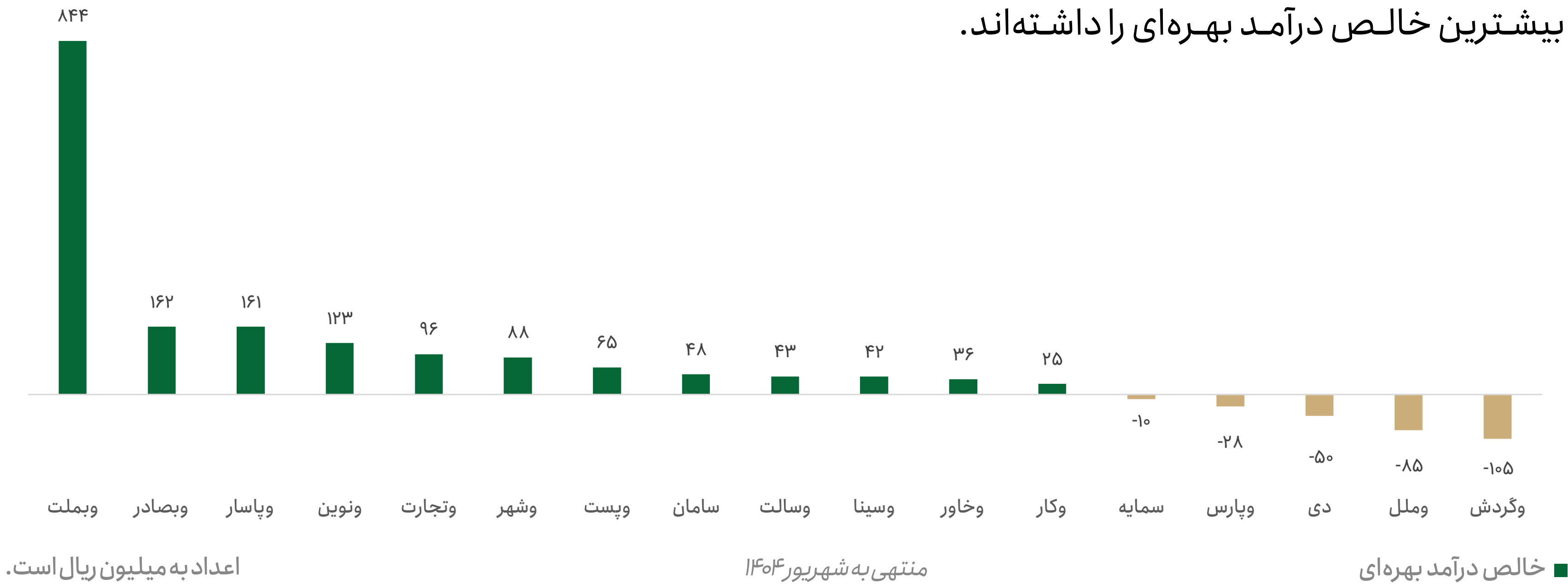
میزان جذب سپرده در بانک‌های بورسی

در یک سال گذشته نمادهای **وملل**، **و خاور**، **وسینا** و **وبصادر** بیش از میانگین صنعت، در جذب سپرده رشد داشته‌اند.

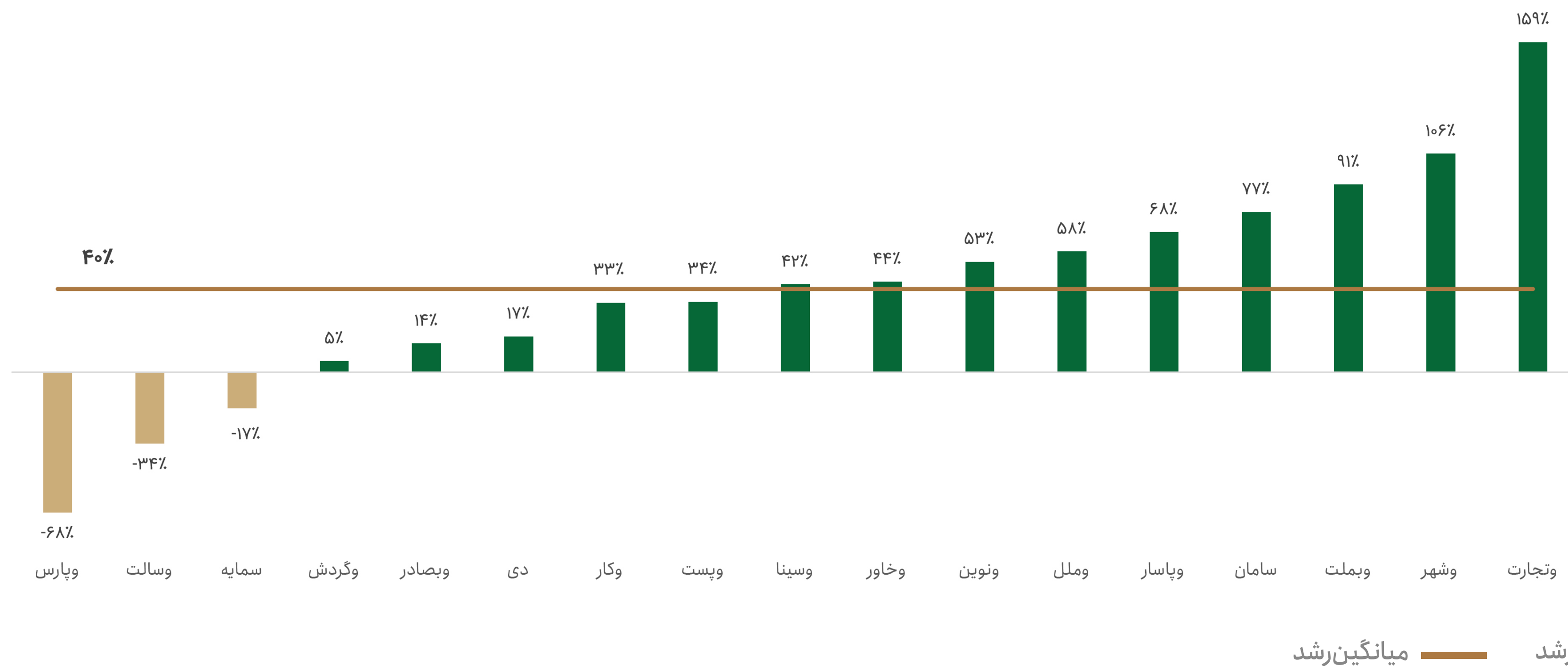
خالص درآمد بهره‌ای بانک‌های بورسی

خالص درآمد بهره‌ای (NII) یکی از مهم‌ترین شاخص‌های عملکرد بانک‌ها است که نشان‌دهنده میزان درآمدی است که بانک از عملیات تسهیلات دهی و جذب سپرده‌ها به دست می‌آورد. نمادهای **وبملت**، **وبصادر** و **وپاسار** بیشترین خالص درآمد بهره‌ای را داشته‌اند.

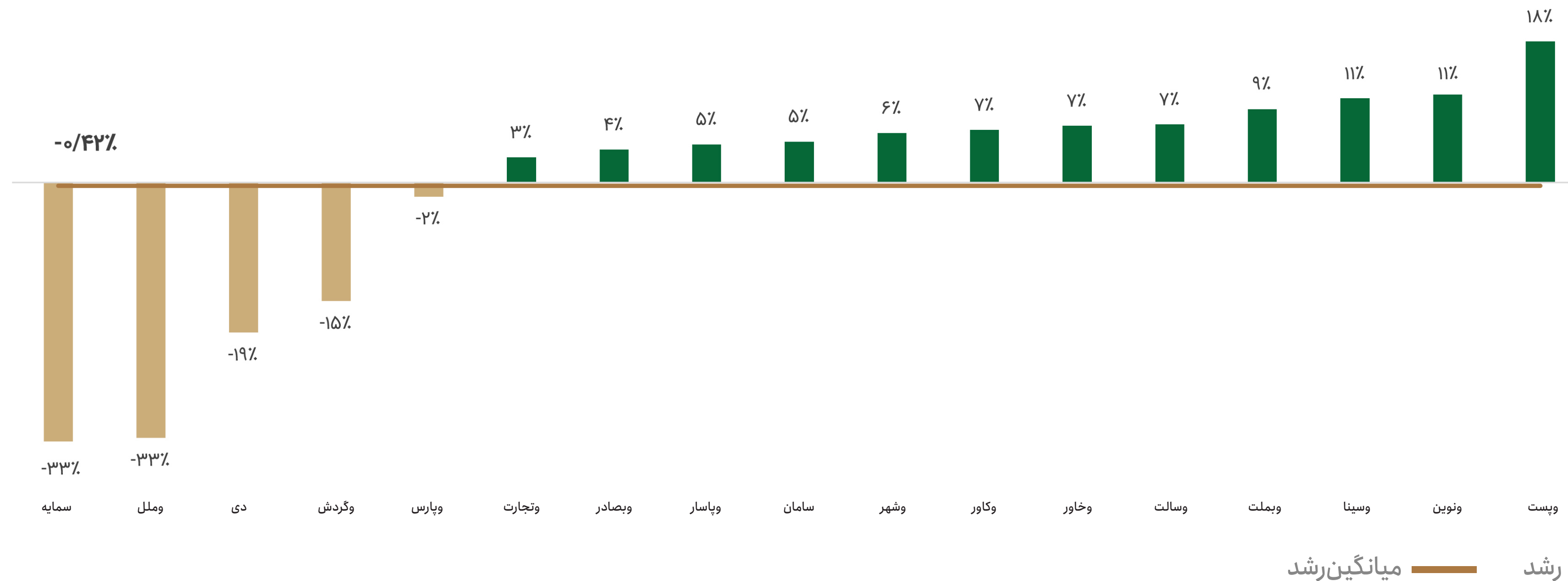
رشد درآمد خالص بهره‌ای بانک‌های بورسی

بیشترین رشد درآمد خالص بهره‌ای در یک سال اخیر متعلق به نمادهای **تجارت**، **وشهر** و **وبملت** بوده است.

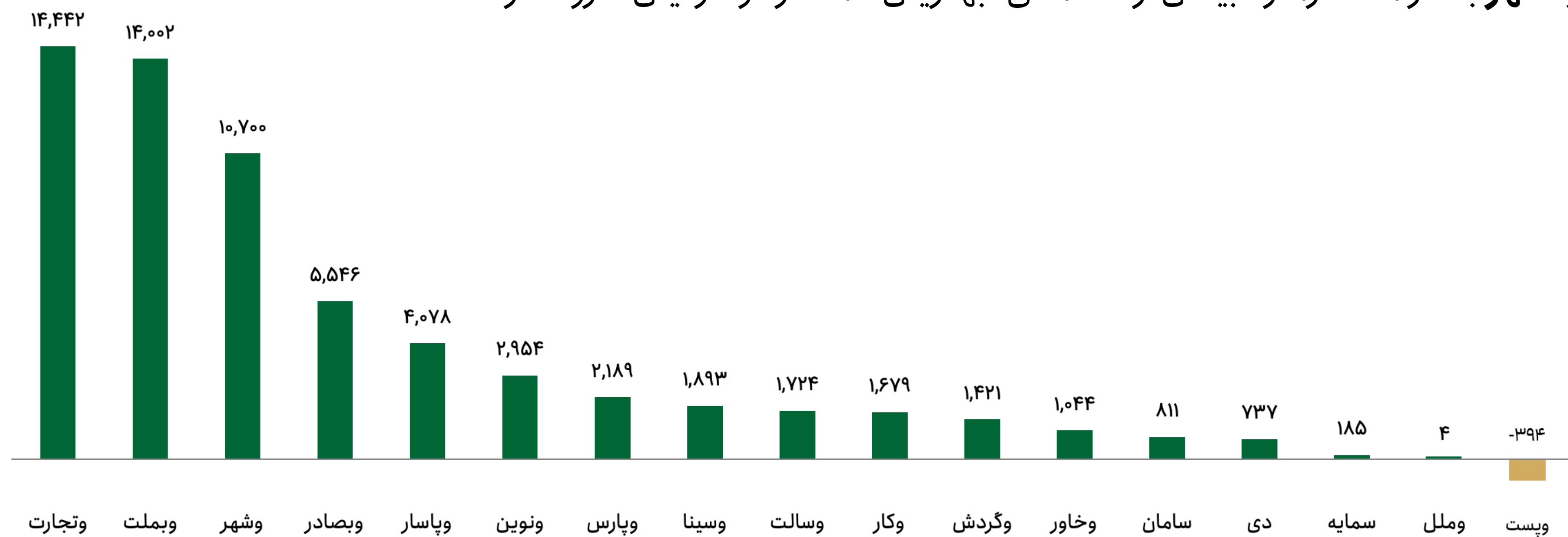
حاشیه سود خالص بهره‌ای (NIM)

نمادهای **ویپست، ونوین و وسینا** بالاترین حاشیه سود خالص بهره‌ای (NIM) را دارند. NIM نشان می‌دهد که بانک با دارایی‌های درآمدزای خود مانند تسهیلات، چه میزان سود محقق کرده است.

بررسی وضعیت درآمد کارمزد شرکت‌ها

یکی از منابع اصلی درآمد شرکت‌های بانکی مربوط به درآمد کارمزد این شرکت‌هاست. **تجارت، وبملت و وشهر** با درآمد کارمزد بیش از ۱۰ همتی، بهترین عملکرد را در این گروه دارند.

اعداد به میلیارد تومان است.

درآمد ۶ ماه ۱۴۰۴

نسبت بازده دارایی‌ها

بازده دارایی یا Return on Asset یکی از نسبت‌های سودآوری است که نشان‌دهنده توانایی یک بانک در به‌کارگیری تمام دارایی‌ها و کسب سود از آن‌ها است. این نسبت از تقسیم سود خالص شرکت بر کل دارایی‌ها به دست می‌آید. **وبملت، وشهر و وپارس** بیشترین نسبت بازده دارایی را در گروه بانکی دارند.

نسبت بازده دارایی‌ها در شرکت‌های بانکی

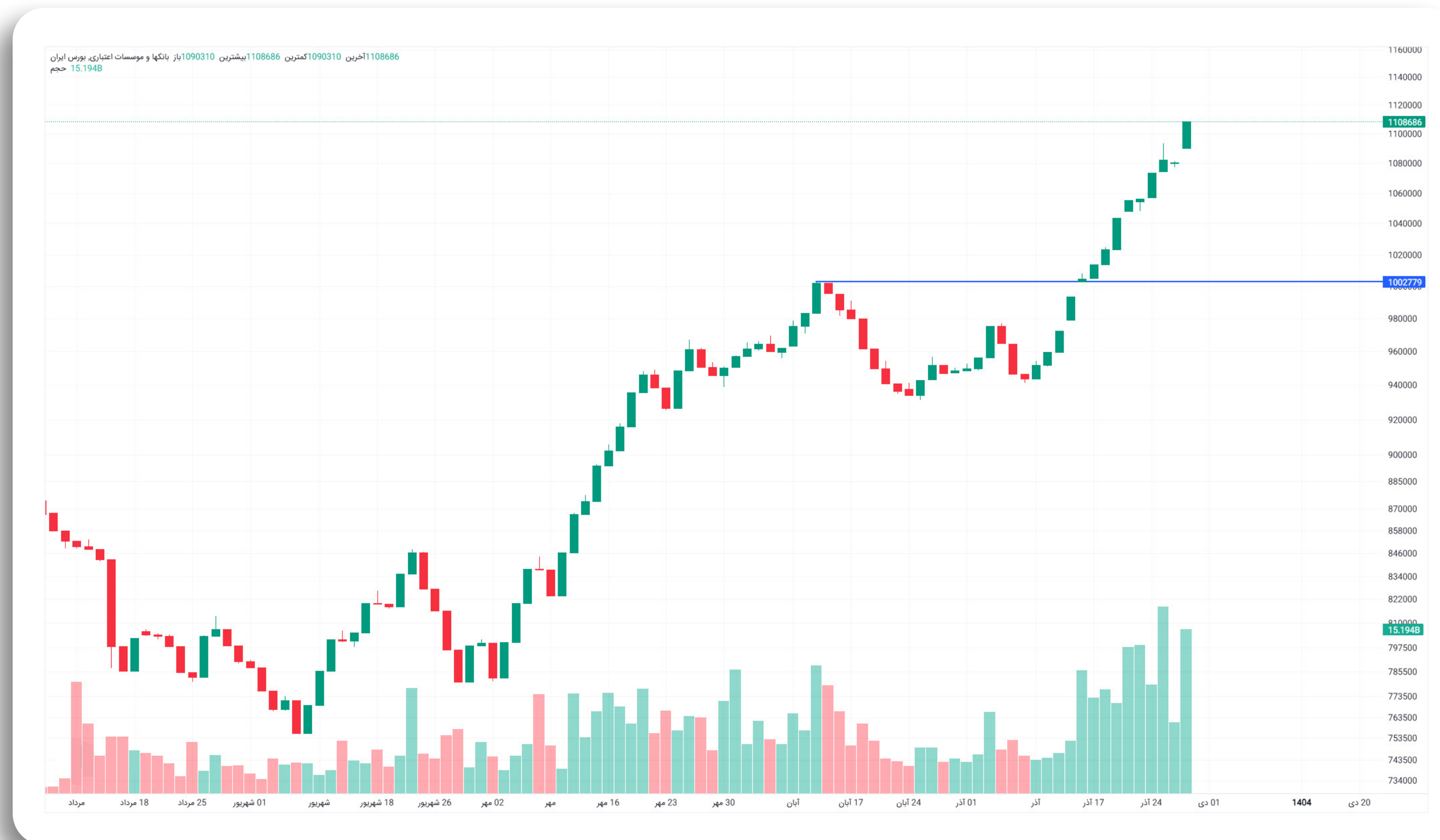

وضعیت تکنیکال

بررسی تکنیکال شاخص صنعت

یکی از بهترین گروه‌های بازار در رشد اخیر بورس، گروه بانکی است که توانسته بازدهی حدود ۴۵ درصدی را از شهریورماه ۱۴۰۴ تاکنون ثبت کند. شاخص صنعت بانکی با عبور از محدوده مقاومتی یک میلیون واحدی، سقف جدیدی را ثبت کرد و به نظر می‌رسد در صورت بهبود شرایط این صنعت، پتانسیل رشد -به خصوص در نمادهای مهم و بزرگ- وجود دارد. در حال حاضر می‌توان محدوده یک میلیون واحدی را به عنوان حمایت اصلی و مهم شاخص صنعت بانک در نظر گرفت.

بررسی تکنیکال شاخص صنعت

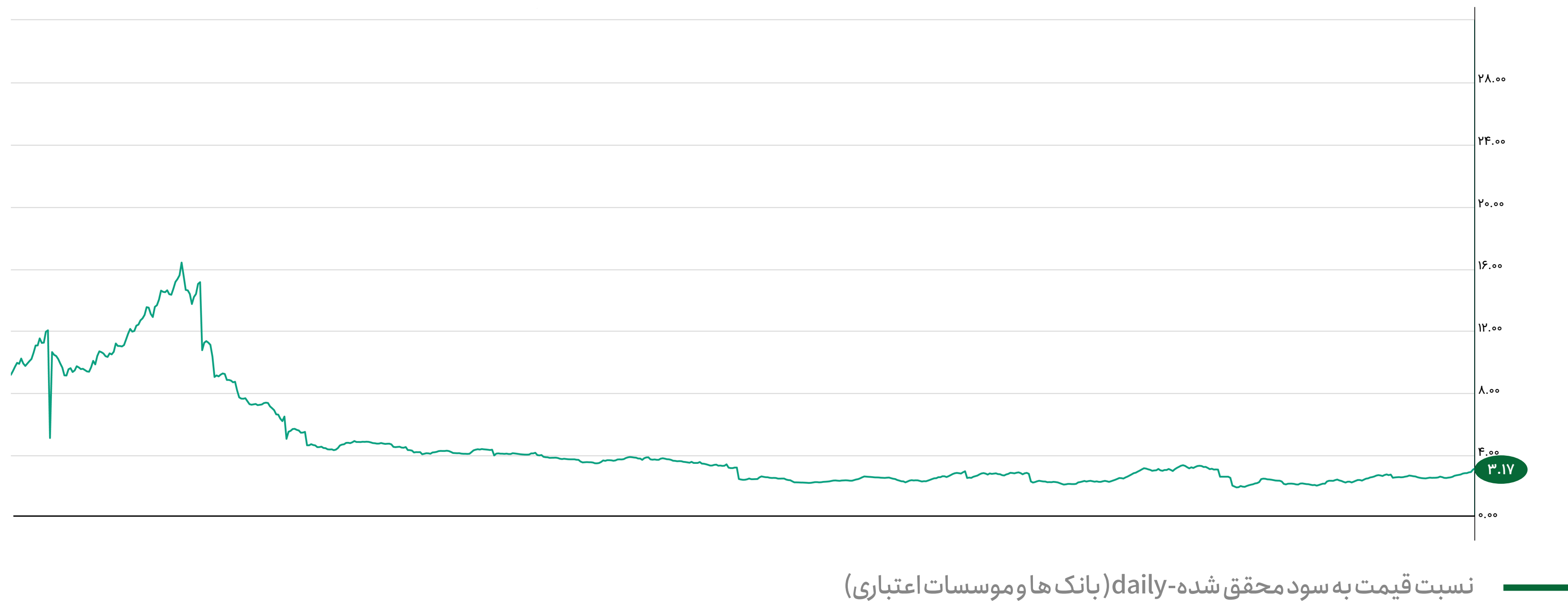

وضعیت بنیادی

نسبت P/E صنعت

صنعت بانکداری در حال حاضر یکی از صنایع بازار با پایین ترین میزان P/E است. در حال حاضر P/E این صنعت حدود ۳ واحد است که نسبت به گذشته آن نیز عدد بسیار کمی محسوب می شود.

مقایسه نسبت P/E شرکت‌ها

همان‌طور که بیان شد، صنعت بانکداری یکی از پایین‌ترین نسبت‌های P/E بین صنایع بزرگ بازار را دارد؛ به نحوی که در حال حاضر میانگین P/E این صنعت حدود ۳ واحد است. ۴ نماد **ویپارس، وگرددش، وبملت و وشهر** P/E بسیار پایین‌تری از هم گروه‌های خود در این صنعت دارند. نکته جالب توجه این است که به جز نماد **وبصادر** که P/E حدود ۱۰ واحدی دارد، سایر نمادها همگی P/E پایین‌تر از میانگین بازار دارند.

مقایسه نسبت P/E شرکت‌ها

نماد	P/E-TTM	نماد	P/E-TTM
وپارس	۱/۱	ویست	۴/۴
وگردش	۱/۳	وتجارت	۵/۲
وبملت	۱/۸	وکار	۵/۲
وشهر	۲/۹	وپاسار	۶/۷
ونوین	۳/۵	وسامان	۷/۷
وخابر	۴	وبصادر	۱۰
وسینا	۴/۲		

مقایسه نسبت P/B شرکت‌ها

نسبت قیمت به ارزش دفتری (Price-to-Book Ratio) یا P/B، معیاری است که ارزش بازاریک شرکت (براساس قیمت سهام) را با ارزش دفتری آن (ارزش خالص دارایی‌ها) مقایسه می‌کند. این نسبت نشان می‌دهد که بازار برای هر واحد از ارزش دفتری شرکت چقدر حاضر است پرداخت کند. نسبت P به B پایین نشان‌دهنده این است که شرکت در شرایط فعلی ارزش کمتری نسبت به ارزش دفتری خود دارد و می‌تواند فرصتی برای خرید باشد. در حال حاضر سه بانک بزرگ کشور یعنی **وبصادر، تجارت و وبملت** دارای P/B کمتر از یک واحد هستند.

مقایسه نسبت P/B شرکت‌ها

نماد	P/B	نماد	P/B
وبصادر	۰/۵	وسینا	۱/۶
وتجارت	۰/۵	وکار	۱/۷
وبملت	۰/۷	سامان	۲/۱
ونوین	۱/۱	وپاسار	۲/۲
وسالت	۱/۳	وپست	۲/۳
وخابر	۱/۶		

حاشیه سود خالص و عملیاتی

یکی از بهترین معیارها برای بررسی شرکت‌های برتر هر صنعت، بررسی حاشیه سود عملیاتی و خالص آن‌هاست. به‌طور کلی هرچه درصد حاشیه سود بالاتر باشد، نشان‌دهنده آن است که شرکت سود بیشتری از مقدار درآمد خود کسب کرده است. حاشیه سود خالص میانگین گروه بانکی، حدود ۴۹ درصد است. شاید بتوان گفت بهترین عملکرد را از لحاظ حاشیه سود خالص نمادهای **وبملت، وشهر، وپارس و وپاسار** داشته‌اند.

حاشیه سود خالص و عملیاتی

حاشیه سود خالص TTM	نماد	حاشیه سود خالص TTM	نماد
۵۱%	ونوین	۱۴۳%	وبملت
۵۱%	وکار	۱۲۷%	وشهر
۴۴%	سامان	۱۰۲%	وپارس
۴۰%	وسینا	۱۰۲%	وپارسار
۲۳%	وتجارت	۸۵%	وخابر
۹%	وبصادر	۵۶%	وپست

نرخ رشد سود خالص و عملیاتی

وگرددش، وشهر و وپارس بالاترین نرخ رشد سود خالص را نسبت به مدت مشابه سال گذشته داشتند. از لحاظ نرخ رشد سود عملیاتی نیز نمادهای **وتجارت، وپارس و وشهر** بهترین عملکرد را نسبت به مدت مشابه سال گذشته ثبت کرده‌اند.

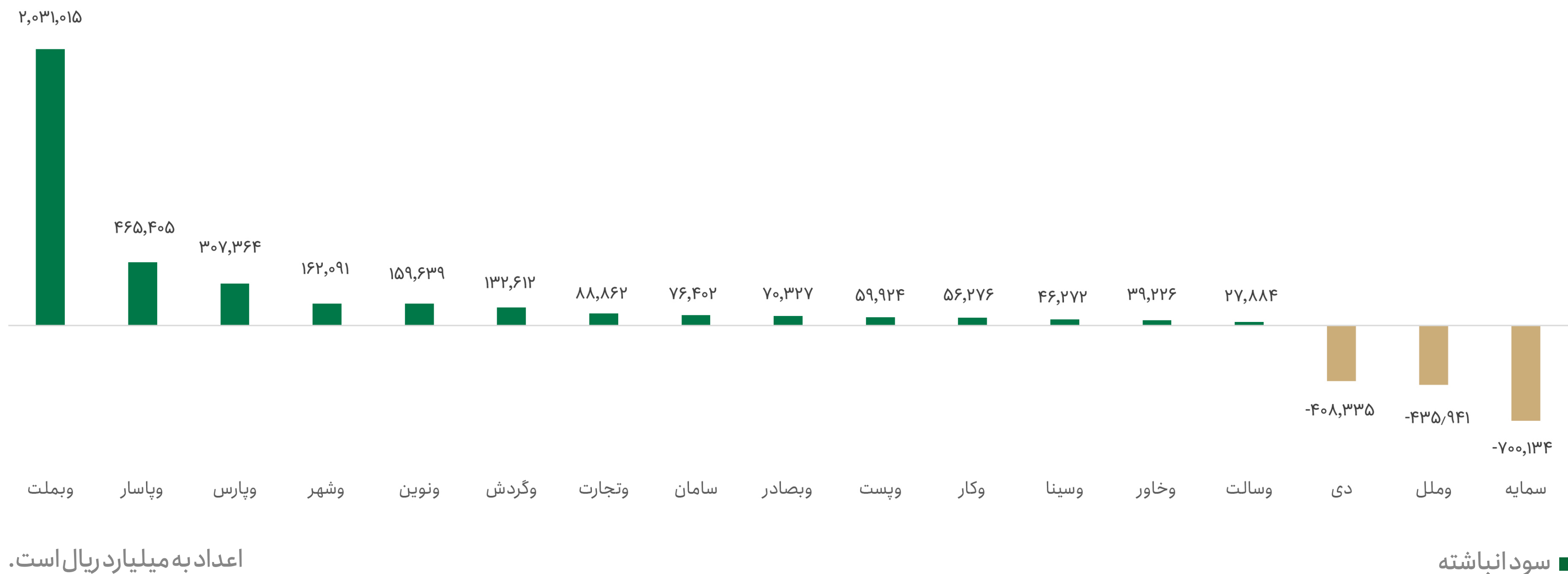
نرخ رشد سود خالص TTM	نرخ رشد سود عملیاتی TTM	نماد
۱۱۱۰٪	-۲۶٪	وگرددش
۲۲۵٪	۷۱٪	وشهر
۱۴۴٪	۱۴۹٪	وپارس
۱۱۸٪	۵۸٪	وسینا
۶۳٪	۵۵٪	ونوین

رشد سود خالص و عملیاتی

نماد	نرخ رشد سود عملیاتی TTM	نرخ رشد سود خالص TTM
وبملت	۳۱٪	۳۶٪
ویپست	۲۰٪	۲۶٪
و خاور	۱۳٪	۲۱٪
وتجارت	۲۴۷٪	۱۴٪
ویپاسار	۴۱٪	۵٪
وبصادر	-۹۹٪	۹٪
وکار	۵٪	۷٪
سامان	-۷۱٪	-۱۷٪

وضعیت سود (زیان) انباشته در صنعت بانکداری

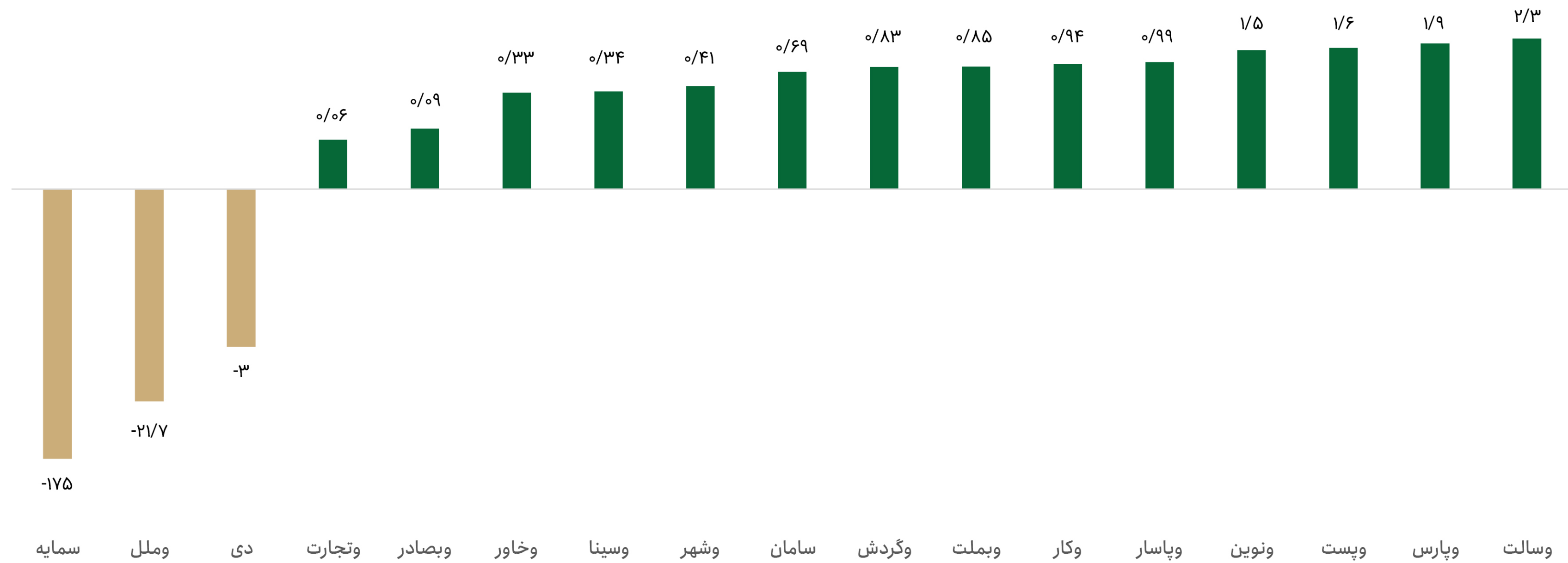
سود انباشته در صنعت بانکداری یکی از شاخص‌های کلیدی در میزان کفایت سرمایه، توانایی پوشش زیان، بهبود رتبه اعتباری و... است. در حال حاضر نمادهای **وبملت**، **ویپاسار** و **ویپارس** دارای بیشترین میزان سود انباشته در صنعت هستند.

نسبت سود انباشته به سرمایه (REC)

نسبت سود انباشته به سرمایه (REC) به عنوان یکی از نسبت های مهم بهره وری در بانک ها، قدرت بانک در پوشش زیان ها و توانایی سرمایه گذاری مجدد را نشان می دهد. این نسبت به ویژه در شاخص های بین المللی و مقررات بانکی اهمیت دارد و معمولاً در چارچوب کفایت سرمایه و استانداردهای BASEL تحلیل می شود. نمادهای **وسالت، وپارس و وپست** بالاترین نسبت REC را دارند.

نسبت سود انباشته به سرمایه (REC)

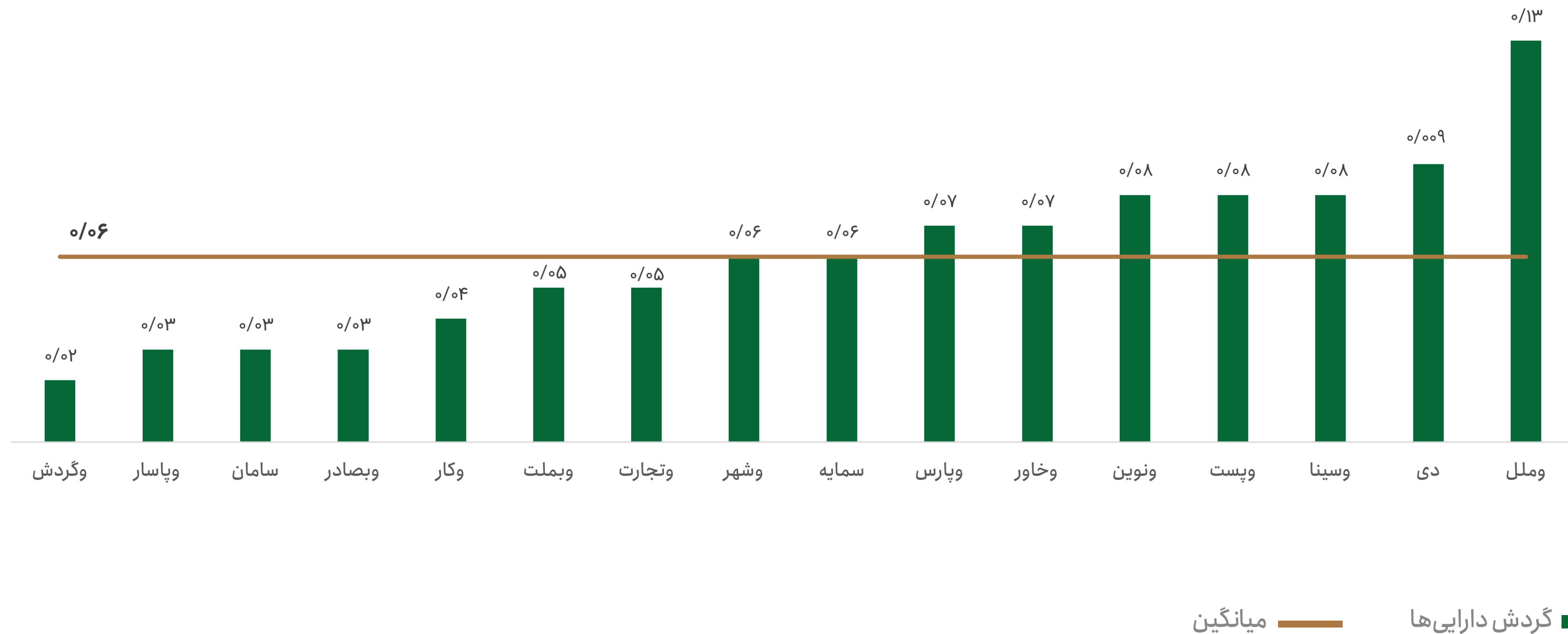
نسبت‌های کارایی در صنعت بانکداری

نسبت‌های کارایی مشخص می‌کند که بانک چگونه از منابع خود استفاده می‌کند تا به حداکثر بهره‌وری و بازدهی دست یابد. در ادامه نسبت گردش دارایی‌ها و همچنین نسبت تسهیلات به دارایی‌ها در صنعت بانکداری بررسی خواهد شد.

نسبت گردش دارایی‌ها

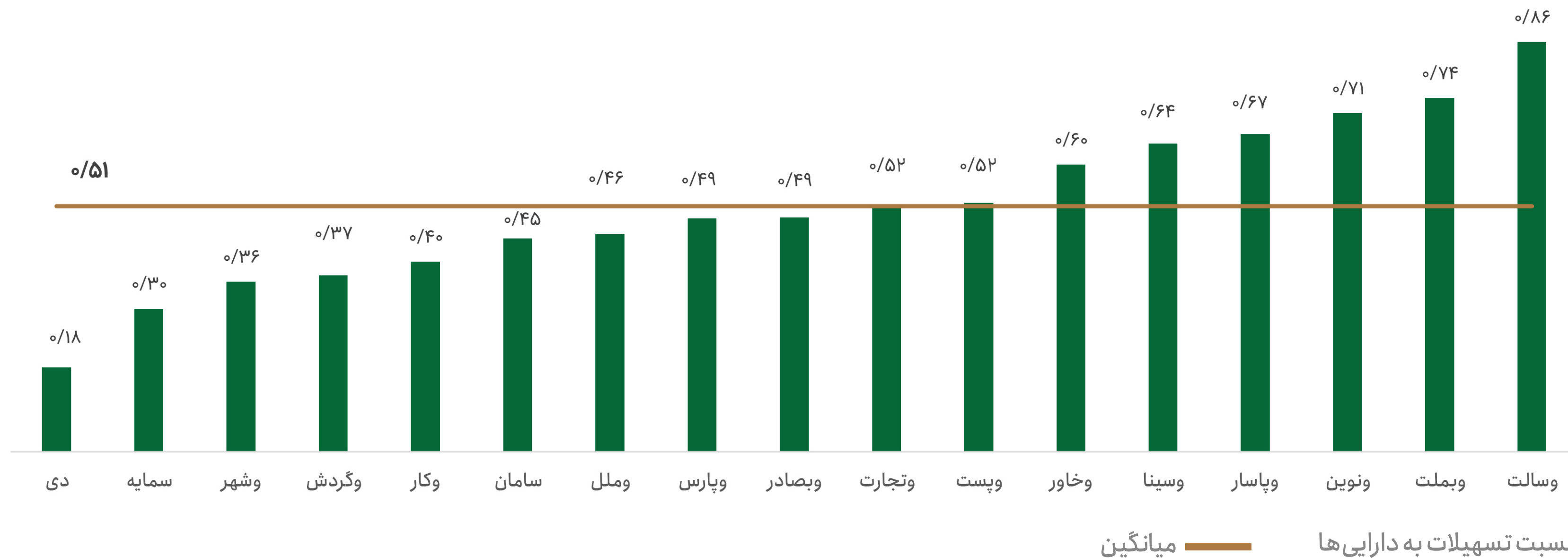
این نسبت نشان می‌دهد که هر واحد از دارایی‌ها چه مقدار درآمد ایجاد کرده است. عدد بالاتر نشان‌دهنده کارایی بیشتر در استفاده از دارایی‌ها برای تولید درآمد است. نمادهای **وملل**، **دی و وسینا** نسبت گردش دارایی بالاتری نسبت به میانگین صنعت دارند.

نسبت گردش دارایی‌ها

نسبت تسهیلات به دارایی‌ها

نسبت تسهیلات به دارایی یکی از مهم‌ترین شاخص‌ها برای ارزیابی میزان کارایی بانک در استفاده از دارایی‌های خود جهت ایجاد درآمد از محل اعطای تسهیلات است. در این میان، نمادهای **وسالت**، **وبملت** و **ونوین** نسبت تسهیلات به دارایی بالاتری نسبت به میانگین صنعت دارند.

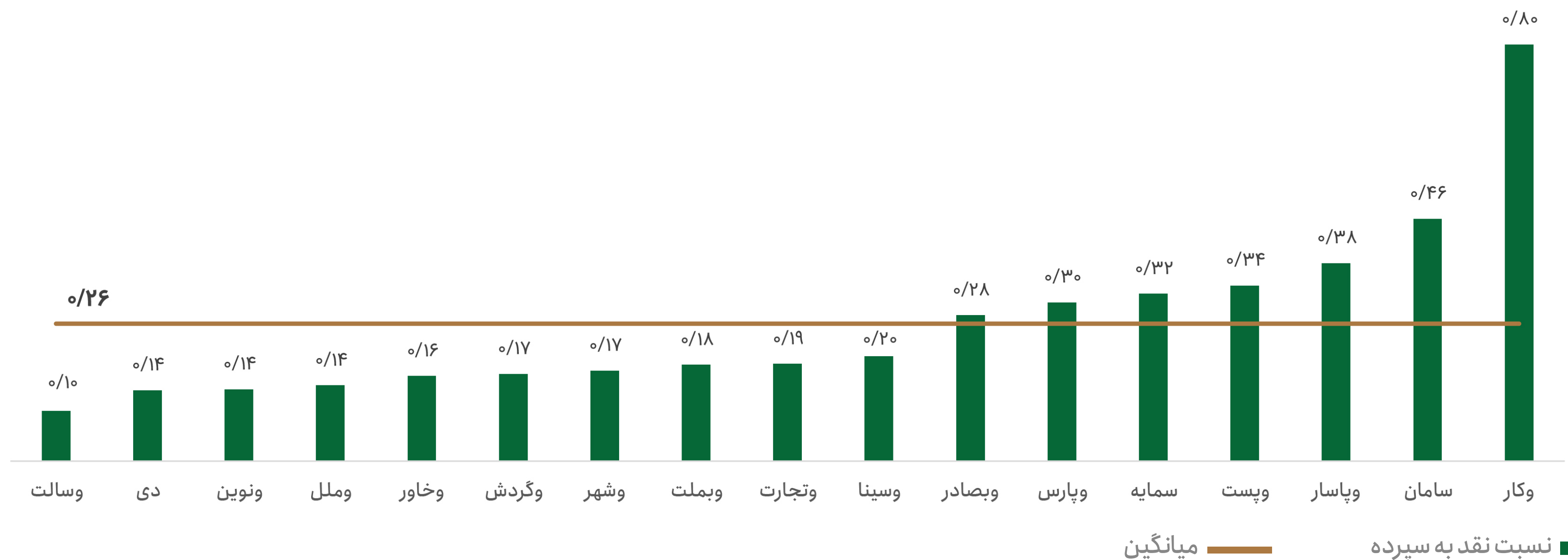

نسبت‌های نقدینگی در صنعت بانکداری

نسبت‌های نقدینگی نشان می‌دهند که بانک چه میزان نقدینگی برای پاسخگویی به تعهدات کوتاه‌مدت خود دارد. این نسبت‌ها نشان‌دهنده **توانایی بانک در پاسخ به درخواست‌های برداشت سپرده‌ها و سایر تعهدات نقدی** هستند. در ادامه به بررسی نسبت نقد به سپرده و نسبت تسهیلات به سپرده‌ها (LDR) خواهیم پرداخت.

نسبت نقد به سپرده‌ها (CDR)

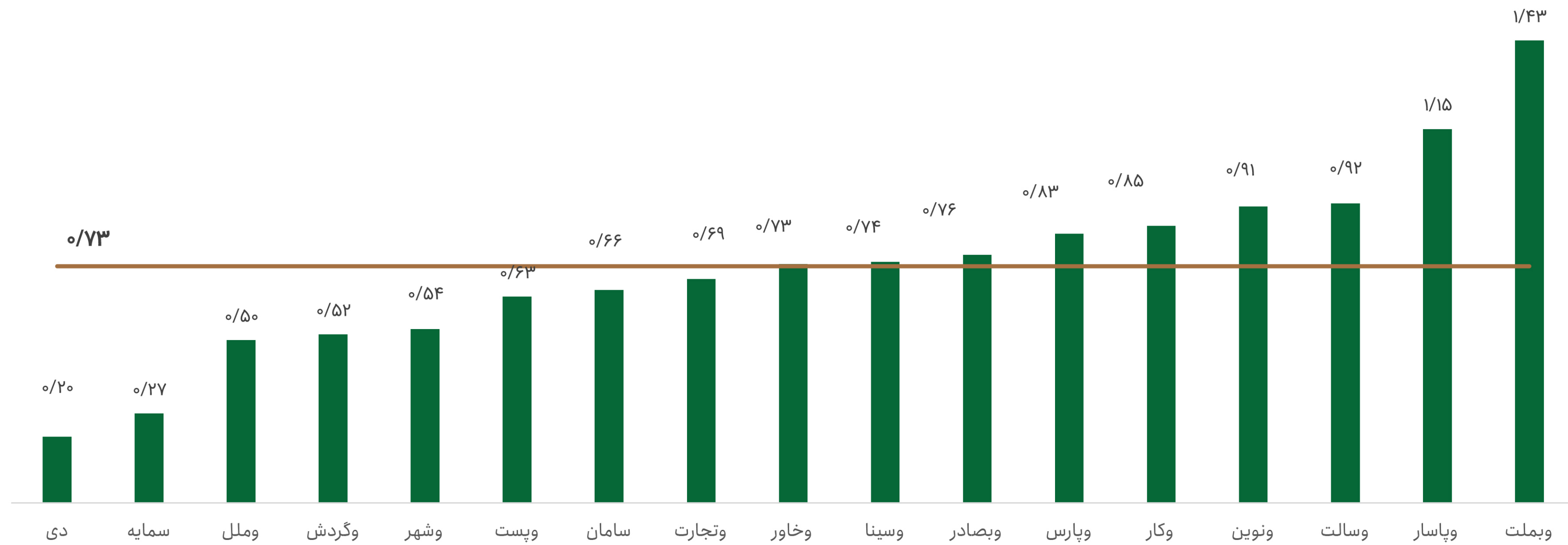
این نسبت نشان می‌دهد که چه درصدی از سپرده‌ها به صورت نقد یا معادل نقد در اختیار بانک قرار دارد. عدد بالا نشان‌دهنده امنیت بیشتر بانک در مقابل ریسک نقدینگی است. نمادهای **وکار**، **سامان** و **وپاسار** بیشترین میزان نسبت نقد به سپرده را دارند.

نسبت تسهیلات به سپرده‌ها (LDR)

این نسبت نشان می‌دهد که چه درصدی از سپرده‌های مشتریان به تسهیلات تبدیل شده‌اند. نسبت بالا می‌تواند نشان‌دهنده ریسک نقدینگی باشد، زیرا بانک ممکن است منابع زیادی از سپرده‌های خود را به تسهیلات تخصیص داده باشد و در صورتی که به سپرده‌های نقدی نیاز داشته باشد، نقدینگی کافی برای پرداخت به مشتریان نداشته باشد. از طرفی، نسبت پایین ممکن است به معنای این باشد که بانک از منابع خود به اندازه کافی برای درآمدزایی استفاده نمی‌کند و این می‌تواند نشان‌دهنده کمبود کارایی در بهره‌برداری از سپرده‌ها باشد. نمادهای **و بملت و و پاسار** نسبت LDR بالاتر از یک دارند؛ به این معنا که بانک بیشتر از منابع سپرده‌ای خود را به تسهیلات تبدیل کرده است.

نسبت تسهیلات به سپرده‌ها (LDR) بانک های بورسی

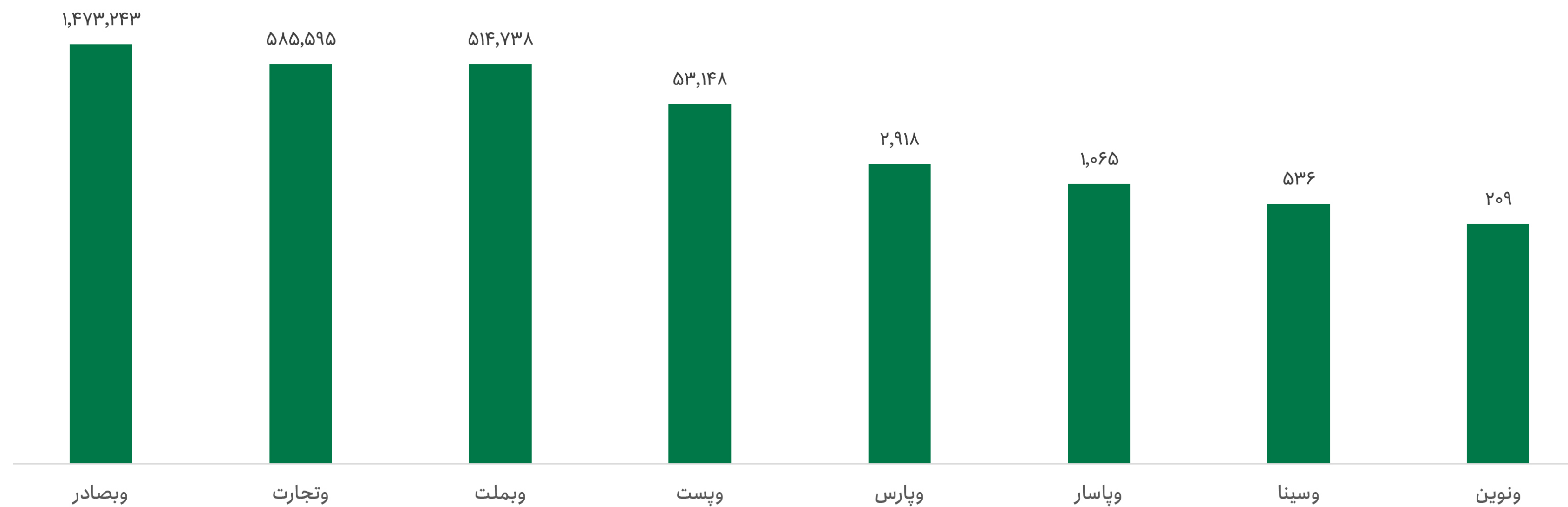
🇮🇷 اخبار اثرگذار
و چشم انداز صنعت

دلائل ناترازی بانک‌های ایران

بررسی دلائل ناترازی بانک‌ها، یکی از مهم‌ترین معیارها جهت تحلیل صنعت بانک ایران است که نقش مهمی در متغیرهای کلان اقتصادی مانند تورم دارد. از جمله مهم‌ترین دلائل ناترازی بانک‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- بلوکه شدن بخش زیادی از دارایی بانک‌ها به دلیل مطالبات معوق بخش دولتی و غیردولتی
- بالا بودن میزان اموال و دارایی‌های تملیکی
- عدم استقرار کامل حاکمیت شرکتی در بانک‌ها
- پرداخت تسهیلات تکلیفی بانرخی‌های ترجیحی و تاثیر منفی بر سودآوری بانک‌ها
- عدم نظارت کافی برای جلوگیری از انحراف تسهیلات اعطایی
- عدم استفاده از فرصت‌های بین‌المللی در تنوع بخشی به خدمات بانکی و افزایش درآمد بانک‌ها به دلیل تحریم‌های بانکی
- سطح نامناسب کفایت سرمایه در بانک و به ویژه در بانک‌های بزرگ دولتی

وضعیت مطالبات برخی از بانک‌ها از بخش دولتی

اعداد به میلیارد ریال است.

وضعیت بانک‌های خصوصی در نظام بانکی کشور

اگرچه تأسیس بانک‌های خصوصی از سال ۱۳۸۰ می‌توانست به بهبود کارایی اقتصاد کمک کند، اما ورود برخی از این بانک‌ها به بازار مسکن از نیمه دهه ۱۳۸۰، به رشد شدید قیمت زمین و مسکن و تشدید ناترازی در نظام بانکی انجامید. اعطای تسهیلات ترجیحی به افراد خاص با نرخ‌های پایین و سررسیدهای بلندمدت نیز باعث بروز بحران در بانک‌هایی مانند سرمایه، ایران‌زمین و آینده شد. این ناترازی‌ها با اضافه‌برداشت از بانک مرکزی، به افزایش نقدینگی، تورم و شکل‌گیری حباب در دارایی‌هایی مانند مسکن منجر شد. در این میان، ادغام بانک‌های ناتراز با بانک‌های بزرگ به جای حل مسئله، عملاً ناترازی را منتقل کرده است. با این حال، برخی بانک‌های خصوصی مانند سامان و خاورمیانه عملکرد قابل قبولی داشته‌اند و بانک سامان به‌ویژه در حوزه نوآوری و فناوری بانکی موفق عمل کرده است.

چشم‌انداز صنعت بانکداری در ایران

چشم‌انداز صنعت بانکداری ایران در افق پیش‌رو، مبتنی بر اصلاح تدریجی همراه با تداوم ریسک‌های ساختاری است. بانک‌ها همچنان نقش اصلی در تأمین مالی اقتصاد را بر عهده دارند، اما ناترازی ترازنامه، فشارهای نظارتی و بی‌ثباتی متغیرهای کلان باعث شده مسیر آینده صنعت، بانک‌به‌بانک و وابسته به کیفیت مدیریت و سرمایه باشد.

نوسانات نرخ ارز در کوتاه‌مدت از طریق سود تسعیر و رشد اسمی دارایی‌ها، به بهبود ظاهری صورت‌های مالی منجر می‌شود؛ اما در میان‌مدت با افزایش مطالبات غیرجاری و تضعیف توان بازپرداخت تسهیلات‌گیرندگان، کیفیت دارایی بانک‌ها را کاهش می‌دهد. بنابراین نرخ ارز بالا اگرچه سود اسمی ایجاد می‌کند، اما ثبات مالی را تضعیف می‌سازد.

نرخ بهره نیز به دلیل ماهیت دستوری، بیش از آنکه ابزار تعادل باشد، به عامل انتقال ریسک تبدیل شده است. افزایش نرخ بهره، هزینه تجهیز منابع و ریسک نکول را بالا می‌برد و تثبیت یا کاهش دستوری آن نیز به تشدید ناترازی و خلق نقدینگی می‌انجامد. در نتیجه، بدون اصلاح ساختار بانکی، سیاست نرخ بهره تنها بحران را به تعویق می‌اندازد.

چشم‌انداز صنعت بانکداری در ایران

در مجموع، تعامل نرخ ارز و نرخ بهره، چرخه‌ای از ناترازی ایجاد کرده که اثر آن بر بانک‌ها یکسان نیست. بانک‌هایی با کفایت سرمایه مناسب، مدیریت دارایی-بدهی کارآمد و درآمدهای متنوع، توان عبور از این شرایط را دارند؛ در حالی که بانک‌های ناتراز بیش از گذشته در معرض محدودیت نظارتی، ادغام یا بازسازی قرار خواهند گرفت.

با این وجود، سرمایه‌گذاری برخی از بانک‌ها در حوزه فین-تک و بانکداری دیجیتال، می‌تواند به ایجاد فرصت‌های جدید کمک کند؛ اما محدودیت ورود تکنولوژی به کشور به دلیل تحریم‌ها و عدم ارتباط موثر بین‌المللی با بانک‌های خارجی و بازار جهانی، بسیاری از فرصت‌های رشد، نوآوری و تامین مالی برای اقتصاد کشور را مختل کرده است.

اطلاعیه سلب مسئولیت

این گزارش بر اساس بررسی اطلاعات معاملات و صورت های مالی منتشر شده توسط شرکت ها تهیه شده است؛
بنابراین به تنهایی نمی تواند معیار کاملی برای سرمایه گذاری تلقی شود.